

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

תשע"ח 2018

המחלקה לחינוך

שם הקורס: חקר סוגיות פדגוגיות מהכיתה

מס' קורס: 12920208

שם המרצה: דנה ודר-וייס

מועד השעור: יום ד 14-16

שעות קבלה: יום ד 16-17 (בתיאום מראש) בבנין 72 חדר 156

יעדי ההוראה:

הקורס יעסוק בסוגיות ודילמות פדגוגיות (כגון: כיצד לקדם ריבוי קולות בכיתה מבלי להתפשר על ידע בתחום התוכן?); הנגזרות מגישות ופרקטיקות הוראה שונות (כגון: סוגי משוב, הוראה דיאלוגית) ובדרכים לחקור אותן. הקורס יכלול: (א) הכרות עם התיאוריות שבבסיס גישות ופרקטיקות הוראה שונות; (ב) בחינה ביקורתית של התיאוריות באמצעות ניתוח ייצוגים של הוראה ולמידה, כגון קטעי שיעורים מצולמים ועבודות של תלמידים; (ג) דיון בסוגיות ודילמות פדגוגיות באמצעות ניתוח ייצוגים של הוראה ולמידה; (ד) הכרות ודיון בדרכים להתבונן ולחקור סוגיות פדגוגיות מהכיתה על ידי המורות עצמן ובאמצעות מחקר מדעי. במסגרת הקורס נחקר גם סוגיות בהוראה ובלמידה שלנו בקורס עצמו, ולשם כך נצלם את השיעורים שלנו בקורס.

פרשיות לימודים:

- תאוריות למידה:
 - גישות התנהגותיות
 - גישות קוגניטיביות
 - גישות חברתיות-תרבותיות
- פדגוגיה:
 - מוטיבציה ומעורבות בלמידה
 - שאילת שאלות
 - משוב
 - למידה שיתופית
 - פיגומים
 - הוראה דיאלוגית
 - חקר
 - מגדר
 - הוראה חוץ כיתתית
- חקר הפדגוגיה:
 - מבט מקצועי PROFESSIONAL VISION
 - גישת ההוראה המיטבית לעומת גישת הלמידה מבעיות הוראה (BEST PRACTICE VS. PROBLEMS OF PRACTICE
 - למידה תוך כדי עבודה
 - למידה מבוססת וידאו
 - ניתוח עבודות תלמידים

משקל בציון הסופי ** (יש למחוק את המיותר)

נוכחות - חובה

השתתפות פעילה ומטלות ביניים (קריאת מאמרים, ניתוח ייצוגים) - 30 %

הצגה בכיתה – הכנת ייצוג ודיון בכיתה - 30 %

עבודה מסכמת - 40 %

סה"כ - 100%

רשימה ביבליוגרפית חלקית:

- Barron, B. J., Schwartz, D. L., Vye, N. J., Moore, A., Petrosino, A., Zech, L., & Bransford, J. D. (1998). Doing with understanding: Lessons from research on problem-and project-based learning. *Journal of the Learning Sciences*, 7(3-4), 271-311.
- Barton, A. C., Tan, E., & Rivet, A. (2008). Creating hybrid spaces for engaging school science among urban middle school girls.
- Borko, H., Koellner, K., Jacobs, J., & Seago, N. (2011). Using video representations of teaching in practice-based professional development programs. *ZDM Mathematics Education*, 43(1), 175–187.
- Davis, B. (1997). Listening for differences: An evolving conception of mathematics teaching. *Journal for research in mathematics education*, 355-376.
- Dillenbourg, P. (1999). What do you mean by collaborative learning. *Collaborative-learning: Cognitive and computational approaches*, 1, 1-15.
- Dillon, J. T. (1982). The Effect of Questions in Education and Other Enterprises. *Journal of Curriculum Studies*, 14(2), 127-152.
- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of educational research*, 74(1), 59-109.
- Goodwin, C. (1994). Professional vision. *American anthropologist*, 96(3), 606-633.
- Hattie, J. & Timperley, H. (2007). The power of feedback. *Review of Educational Research*, 77(1), 81–112.
- Hardman, F. (2008). Teachers' use of feedback in whole-class and group-based talk. In N. Mercer & S. Hodgkinson (Eds.), *Exploring talk in school*. London: Sage.
- Hay, K. E., & Barab, S. A. (2001). Constructivism in practice: A comparison and contrast of apprenticeship and constructionist learning environments. *The Journal of the Learning Sciences*, 10(3), 281-322.
- Horn, I. S., & Little, J. W. (2010). Attending to problems of practice: Routines and resources for professional learning in teachers' workplace interactions. *American Educational Research Journal*, 47(1), 181-217.

Kirschner, P. A., Sweller, J., & Clark, R. E. (2006). Why minimal guidance during instruction does not work: An analysis of the failure of constructivist, discovery, problem-based, experiential, and inquiry-based teaching. *Educational psychologist*, 41(2), 75-86.

Lampert, M. (1985). How do teachers manage to teach? Perspectives on problems in practice. *Harvard Educational Review*, 55(2), 178-195.

Lefstein, A., & Snell, J. (2013). *Better than best practice: Developing teaching and learning through dialogue*. Routledge.

Lemke, J. L. (2001). Articulating communities: Sociocultural perspectives on science education. *Journal of research in science teaching*, 38(3), 296-316.

Mercer, N. (1996). The quality of talk in children's collaborative activity in the classroom. *Learning and instruction*, 6(4), 359-377.

Rojas-Drummond, S. & Mercer, N. (2003). Scaffolding the development of effective collaboration and learning. *International Journal of Educational Research*, 39, 99-111.

Tabak, I. (2004). Synergy: A complement to emerging patterns of distributed scaffolding. *The journal of the Learning Sciences*, 13(3), 305-335.

אלכסנדר, רובין (2005) חינוך, תרבות וקוגניציה: התערבות למען צמיחה. הרצאה שניתנה בכנס הבינלאומי ה-10 של האגודה הבינלאומית לחינוך ופסיכולוגיה קוגניטיביים (IACEP), אוניברסיטת דורהם.
ויגוצקי, לייב. חינוך והתפתחות שכלית. תרגום בתוך: חינוך החשיבה, 2000, 19. ברנקו וייס. 55-67.
ורדי-ראט, אסתר ובלום-קולקה, שושנה (2005) "השיעור כאירוע דיבור א-סימטרי – מבט על מבנה ההשתתפות בכיתה הישראלית", בתוך: שיח בחינוך: אירועים חינוכיים כשדה מחקר, בעריכת עירית קופפרברג, עלית אולשטיין, הוצאת מכון מופ"ת, 2005, 385-417.
נר-גאון כהן, אירית (2006) עיון בדיון מבוסס טיעון בקבוצה קטנה. ביטאון מכון מופ"ת: 57, 66-71.
ספרד, אנה (2000) שתי מטאפורות ללמידה. חינוך החשיבה, 19. ברנקו וייס. 9-28.
פולק, איתי, סיגל, עליזה ולפסטיין, אדם, עורכים (2014) פדגוגיה בישראל: הלכה למעשה – שיח, אינטראקציה ופעילות בכיתות הלימוד בבתי הספר היסודיים בישראל (דו"ח מחקר). באר-שבע: המעבדה לחקר הפדגוגיה, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.
פלד-אלחנן, נורית ובלום-קולקה, שושנה (1997) דיאלוגיות בתוך שיח הכיתה. חלקת הלשון, 24. 28-61.
קפלן, אבי ועשור, אבי (2001) מוטיבציה ללמידה בבית הספר: הלכה ומעשה. חינוך החשיבה, 20. ברנקו וייס. 1-35.